

Маслякова А. В.
студентка 2-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ АДВОКАТА У ВЗАЄМОВІДНОСИНАХ ІЗ СУДОМ ТА ІНШИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ: ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ

На кожного адвоката покладається ряд прав і обов'язків, яких він зобов'язаний дотримуватися, здійснюючи свою професійну діяльність. Виняткове місце в обов'язках адвоката займають морально-етичні зобов'язання. Адвокатська етика характеризує деонтологічні шаблони діяльності адвоката, тобто сукупність професіональних і особистих канонів, які співвідносяться з терміном «адвокат».

Згідно зі статтею 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний, дотримуватися правил адвокатської етики [1].

Правила адвокатської етики закріплюють традиції і практику української адвокатури в галузі тлумачення норм адвокатської етики, а також загальноновизнаних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві.

Приписи адвокатської етики слугують обов'язковою для застосовування адвокатами системою орієнтирів при збалансуванні, прикладному узгодженні своїх різноманітних, інколи подвійних фахових прав та обов'язків відповідно до статусу, основних завдань адвокатури і принципів її діяльності, визначених Конституцією України, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законодавчими актами, а ще закріплюють монолітну систему еталонів оцінки етичних аспектів поведінки адвоката.

Представляючи інтереси клієнта або виконуючи функцію захисника у суді, адвокат повинен додержуватися правил чинного процесуального законодавства, законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, іншого законодавства, що регламентує діяльність учасників судового процесу, а також вимог Правил адвокатської етики [2].

Слід враховувати, що зазвичай на практиці трапляються випадки коли, як судді, так і адвокати уживають неприйнятної поведінки під час судового розгляду. На жаль, практична діяльність показує, що найчастіше така поведінка проявляється у суддів.[3]

Аналіз Правил адвокатської етики дозволяє дійти висновку про те, що сьогодні категорично забороняється схилити адвокатів, сторін і свідків до завідомо неправдивих пояснень і заяв, а також схилити експертів до завідомо неправдивих висновків.

Адвокати не повинні ігнорувати порушення закону, судові та інші дії з непослідовністю та зневагою до своїх клієнтів, себе чи адвокатської професії в цілому, і повинні реагувати на відповідну поведінку у формі, передбаченій чинним законодавством та/або актами НААУ.

Дотримуючись принципу законності, адвокати повинні бути наполегливими та принциповими, захищаючи інтереси своїх клієнтів у суді, не порушуючи своєї незалежності у захисті та представництві прав та інтересів клієнтів, щоб не погіршити відносини із суддями; завжди підтримувати принцип, що інтереси клієнта мають перевагу над усіма іншими інтересами та міркуваннями, пов'язаними з відносинами адвокат-суд.

Адвокат також має утримуватися від вчинення дій, які цілеспрямовані на невинуватене затягування судового розгляду справи.

Окрім норм чинного законодавства, судді та адвокати повинні дотримуватися високих етичних стандартів не лише у професійній діяльності, а й у повсякденному житті. Однак сьогодні їхнє спілкування є проблематичним, що відображається в розмитості етичних меж і культивуванні заборонених форм спілкування. Слабкі моральні устої у суспільстві, звичайно, впливають на дії учасників процесу і виходять за межі самого судового розгляду. Про причини цього морального падіння можна багато дискутувати серед представників професійного світу, але низький рівень правової культури та правосвідомості, постійні негаразди у судовій системі, нескінченні судові реформи, загострення законодавчої динаміки та неузгодженість у її інститути та норми відіграють тут важливу роль.

Щодовзаємовідносини з органами, які проводять досудове розслідування, то адвокати повинні дотримуватись принципів та підходів, встановлених у розділі IV цих Правил, враховуючи специфіку цих органів та процесуальну форму взаємодії адвоката з ними, що передбачено чинним законодавством.

Адвокати повинні зберігати таємницю досудового розслідування в межах, встановлених чинним кримінально-процесуальним законодавством. Вони не повинні свідомо перешкоджати законному здійсненню досудового розслідування.

У відносинах з іншими державними органами з метою забезпечення виконання доручень клієнтів адвокати повинні дотримуватися вимог тих частин цих Правил, які стосуються цих відносин, і не повинні:

- розголошувати відомості про свою діяльність, відомі їм під час виконання доручення, конфіденційність яких охороняється законом;
- здійснювати протизаконний тиск на посадових осіб та службовців цих органів, використовуючи особисті зв'язки, погрози, обіцянки, тощо.

Отже, основний принцип етичної поведінки адвоката в суді можна звести до двох ключових моментів: адвокат має досягти найкращого результату для свого клієнта, не вводючи в оману суд і не порушуючи закон.

Обов'язок адвоката полягає в тому, щоб скористатися судовим розглядом з найбільшою вигодою для клієнта, але його обов'язок полягає також у тому,

щоб не зловживати процесуальними нормами. Адвокат повинен виконувати вимоги суду, а суд має достатньо механізмів для того, щоб змусити адвоката це зробити.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 12.10.2022)
2. Правила адвокатської етики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text> (дата звернення: 12.10.2022)
3. Косаренко О. І. Суд і адвокат: проблеми етики взаємовідносин. Вісник Академії адвокатури України. 2011. Вип. 3. С.191.

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кубаєнко Андрій Володимирович**